

ПРОБЛЕМЫ ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

УДК 272 (450)

*Ю. Г. Бурдоленка, А. А. Галашчанаў, 2 курс
Навуковы кіраўнік: А. Ф. Паддубская,
кандыдат гістарычных навук,
дацэнт кафедры сацыяльна-гуманітарных дысцыплін
Магілёўскага інстытута МУС Рэспублікі Беларусь*

НОВЫЯ РЭЛІГІЙНЫЯ РУХІ Ў РЭСПУБЛІЦЫ БЕЛАРУСЬ НА СУЧАСНЫМ ЭТАПЕ

У артыкуле разглядаецца такі феномен сучаснага рэлігійнага жыцця, як новыя рэлігійныя рухі. Раскрываецца праблема іх узнікнення і развіцця ў Беларусі. Даследуецца дзейнасць дэструктыўных рэлігійных рухаў і арганізацый, якія прычыняюць матэрыяльную, псіхалагічную або фізічную шкоду грамадству і яго членам. Беглы аналіз гэтых момантаў дапаможа, як падаецца, наблізіцца да разумення сённяшняй рэлігійнай сітуацыі ў Рэспубліцы Беларусь.

З'яўленне ў Рэспубліцы Беларусь новых рэлігійных рухаў (далей – НРР) адносіцца да пачатку 1990-х гг. Іх распаўсюджванне звязана з сацыяльна-палітычнымі і культурнымі зменамі ў свеце, паслабленнем пазіцый традыцыйных рэлігій. Расчараванне ў сучасным грамадстве, пачуццё адзіноты і страта сэнсу жыцця – усё гэта з'явілася сацыяльна-псіхалагічным фактарам пошуку новай сістэмы каштоўнасцяў. Зараз у Беларусі прадстаўлены Міжнароднае таварыства Свядомасці Крышны, Вера Баха, Сусветны Духоўны Універсітэт Брахма Кумарыс, Царква Аб'яднання, Сахаджа-ёга і іншыя кірункі. Некаторы ўплыў маюць Царква Апошняга Запавету, паслядоўнікі вучэння Парфірыя Іванова, неапаганскія групы. Пэўная цікавасць праяўляецца да тэасоўскага і антропасоўскага вучэнняў. Пры гэтым назіраецца выразная тэндэнцыя павелічэння колькасці НРР, а праблемай з'яўляецца тое, што сярод гэтых новых рэлігійных арганізацый сустракаюцца і дэструктыўныя. Таму мэта дадзенага артыкула заключаецца ў тым, каб выявіць характэрныя рысы новых рэлігійных арганізацый у Рэспубліцы Беларусь на сучасным этапе.

Новыя рэлігійныя рухі разнастайныя, таму існуюць розныя іх класіфікацыі. Умоўна іх можна падзяліць на наступныя групы: псеўдахрысціянскія; неаарыенталісцкія; акультныя; неапаганскія; сатанісцкія [1, с. 101–103].

У сваёй дзейнасці НРР абапіраюцца на Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь, артыкул 31 якой гарантуе права кожнаму самастойна вызначаць свае адносіны да рэлігіі, вызнаваць любую рэлігію або не вызнаваць ніякай, выказваць і распаўсюджваць перакананні, звязаныя з адносінамі да рэлігіі, удзельнічаць у адпраўленні рэлігійных культаў, рытуалаў, абрадаў, не забароненых законам.

Але праблемай сучаснага рэлігійнага жыцця Беларусі, як ужо адзначалася вышэй, з'яўляецца і тое, што сярод новых рэлігійных арганізацый сустракаюцца дэструктыўныя. У заканадаўстве Рэспублікі Беларусь няма дакладнага вызначэння дэструктыўнай рэлігійнай арганізацыі, але сацыёлагі, псіхолагі, крыміналісты, багасловы, рэлігіязнаўцы ўжываюць гэты тэрмін у дачыненні да рэлігійных і нерэлігійных арганізацый і іншых груп і арганізацый, якія прычыняюць шкоду грамадству або яго членам, а таксама падазраюцца ў здольнасці прычынення такой шкоды [2, с. 62].

Супрацьпраўная дзейнасць гэтых арганізацый, як правіла, накіравана на атрыманне матэрыяльных каштоўнасцяў шляхам махлярства ці іншых дзеянняў. Актывізацыя дзейнасці НРР не магла не выклікаць занепакоенасць дзяржаўных структур, у тым ліку і прадстаўнікоў органаў МУС РБ.

Стрымаў распаўсюджванне НРР ў Беларусі Закон «Аб свабодзе сумлення і рэлігійных арганізацыях». Артыкулы 16, 17, 18, 19 Закона вызначаюць парадак рэгістрацыі рэлігійных аб'яднанняў і арганізацый, у артыкуле 23 абазначаны парадак і прычыны ліквідацыі рэлігійнай арганізацыі. У артыкуле 18 Закона пералічаны дзеянні, за якія рэлігійныя арганізацыі спыняюць сваю дзейнасць. За невыкананне рэлігійнымі арганізацыямі закона «Аб свабодзе веравызнанняў і рэлігійных арганізацыях» прадугледжана адказнасць артыкулам 9.9 кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях і артыкулам 193 крымінальнага кодэкса РБ.

На сённяшні дзень у Беларусі па выніках рэлігіязнаўчай экспертызы дэструктыўнымі былі прызнаныя 11 арганізацый, дзейнасць якіх прызнана дэструктыўнай і супярэчыць законам Рэспублікі Беларусь. Сярод іх: Вялікае Белае брацтва («Юс-малос»); «Дзеці Бога» або «Сям'я»; «Царква аб'яднання» або «Царква Муна», сайенталагічная царква; «Аум Сінрыке»; «Царква вучняў Ісуса Хрыста»; «Багароднічны цэнтр»; «Царква Вісарыён»; «Ліга духоўнага адраджэння С. Дхарма»; «Ахмад»; «Сатаністы» [3, с. 4].

Праблема заключаецца ў тым, што афіцыйны дакумент, які прызнае рэлігійную арганізацыю дэструктыўнай, можа з'явіцца толькі ў дачыненні да тых новых рэлігійных рухаў, якія ставілі сваёй мэтай афіцыйную рэгістрацыю ў якасці рэлігійных арганізацый. Аднак, як адзначалася вышэй, існуе вялікая колькасць НРА, якія працягваюць сваё існаванне нелегальна (без рэгістрацыі)

ці існуюць як грамадскія арганізацыі (хоць магчымы і іншы юрыдычны статус) [4, с. 4].

Такім чынам, ажыўленне рэлігійнага жыцця ў Беларусі ў 1990-я гг. прывяло да з'яўлення груп паслядоўнікаў новых рэлігій, і сёння колькасць НРР толькі павялічваецца. Праблемай з'яўляецца тое, што сярод гэтых шматлікіх НРР ёсць дэструктыўныя, дзейнасць якіх наносіць шкоду як асобнаму чалавеку, так і грамадству ў цэлым. У Рэспубліцы Беларусь існуе прававая база для барацьбы з распаўсюджваннем дэструктыўных рэлігійных культаў, але цалкам вырашыць праблему ўплыву НРД на сучаснае беларускае грамадства на дадзеным этапе немагчыма. Новыя рэлігійныя рухі пастаянна змяняюцца і абнаўляюцца. Таму неабходна вывучаць дадзены феномен, выяўляць прыклады дэструктыўнай рэлігійнасці ў Рэспубліцы Беларусь і весці прафілактычную працу з моладдзю.

Спіс асноўных крыніц

1. Мартинович, В. А. Нетрадиционная религиозность: возникновение и миграция / В. А. Мартинович. – Минск : Минская духовная академия, 2015. – 560 с.
2. Дворкин, А. Л. Сектоведение. Тоталитарные секты. Опыт систематического исследования / А. Л. Дворкин. – М. : Христианская библиотека, 2006. – 458 с.
3. Секты: как не попасть в капкан : рек. библиогр. список / сост. О. Л. Букина – Витебск : ЦГБ им. М. Горького, 2012. – 9 с.
4. Мартинович, В. А. Динамика нетрадиционной религиозности в современной Беларуси / В. А. Мартинович // Беларусь: государство, религия, общество: материалы междунар. науч.-практ. конф., 7 июня 2007 г., Минск-Жировичи / под ред. В. Антоника (и др.). – Минск : Белорусская наука, 2008. – С. 128–131.

УДК 37.01:007

*А. А. Высоцкий, 2 курс
Научный руководитель: В. Б. Балабанов,
преподаватель кафедры
социально-гуманитарных дисциплин
Могилевского института МВД Республики Беларусь*

ПРИМЕНЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СОВРЕМЕННОМ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ

В статье рассматриваются вопросы применения различных электронных средств в образовательном процессе современных учебных заведениях.